

Har onlinekurser en plads i den lægelige videreuddannelse i Danmark?

I Danish Medical Journal relaterer *Subhi et al* [1] (dette nummer af Ugeskrift for Læger side 636) det store udbud af gratis onlinekurser, som er udarbejdet af hovedsageligt amerikanske og canadiske universiteter, til lægerrollerne. Ikke uventet drejer det sig mest om rollerne som medicinsk ekspert/lægefaglig og akademiker/forsker og underviser samt sundhedsfremmer. Det ville være usædvanligt, om man kunne lære kommunikation, samarbejde, lederskab og professionalisme blot ved at gennemføre et onlinekursus. Det er heldigvis stadig nødvendigt at være sammen med andre for at opbygge og udvikle interpersonelle relationer, og den lægelige videreuddannelse er fortsat primært arbejdsbaseret.

Men samtidig er det spændende, at udbuddet af onlinekurser er af så stort omfang. Kurserne kan bruges som supplement til den praktiske oplæring, som finder sted i klinikken, og de er velegnede til at give teoretisk orientering forud for praksis [2] eller til teoretisk opdatering i efteruddannelsesøjemed. Endelig vil det være oplagt at anvende disse kurser som forberedelse forud for deltagelse i mere traditionel kursusvirksomhed. Dermed kunne den kostbare tid, der anvendes på kurser, måske anvendes mere interaktivt og formentlig give større udbytte.

De åbenlyse fordele, som er forbundet med onlinekurser, er tilgængeligheden og muligheden for at indpasse kursusdeltagelse i dagligdagen [1]. Desværre er gennemførelsesprocenten for gratis onlinekurser kun omkring 10 [3]. Årsagerne til dette er uafklarede. Ikke uventet er der i disse år diskussion om, hvor stor en rolle webbaseret uddannelse kommer til at spille – om nogen [4, 5]. Formentlig fordi den forskning, der er lavet om effekten af onlinekurser, er meget uensartet og dermed ikke direkte sammenlignelig [2]. Man kender ikke effekten af onlinekurser, selv om forskning viser, at deltagelse i et onlinekursus er bedre end ikke at modtage nogen form for undervisning [2], når man undersøger videnstilvækst. Det giver ikke mening at sammenligne deltagelse i onlinekurser med mere traditionelle uddannelses tilbud, fordi der er for mange konfoundere [2]. Af samme grund kan man heller ikke direkte undersøge, om deltagelse i nogen form for kursustilbud har direkte effekt på patientbehandlingen.

Beslutningen om anvendelse af onlinekurser præges derfor af en pro et contra-meningsudveksling. Fortalerne får vind i sejlene, fordi de fleste offentlig-

gjorte undersøgelser peger i retning af, at onlinekurser virker [2]. Men måske bliver de undersøgelser, der har negativt udkomme, ikke bliver publiceret [2]? Modstanderne henholder sig til, at læring er en interpersonel proces, som ikke kan erstattes af elektroniske videnstest og *chat rooms* [4]. De har nok til dels ret, for det viser sig, at de kurser, der har størst effekt (på viden), har indbygget mulighed for diskussion mellem kursusdeltager og facilitator eller mellem kursusdeltagerne [2].

Der er derfor en del forhold, som skal afklares omkring deltagelse i onlinekurser, før man kan beslutte sig til, om kurserne skal indgå som en mere eller mindre obligatorisk del af sundhedsprofessionelles uddannelse og efteruddannelse. Vi mangler at undersøge, hvornår, i hvilken form og for hvem dette tilbud er mest relevant [2], og om de allerede udviklede tilbud passer ind i en dansk kontekst. *Subhi et al's* arbejde er en start og åbner nye perspektiver for anvendelsen i speciallægeuddannelsen [1]. Man kunne tænke sig andre perspektiver, som f.eks. onlinekurser i vejledning og kompetencevurdering. På samme vis kunne man tænke sig onlinekursusaktiviteter i forbindelse med patientskoler og som led i patient-*empowerment*. Mulighederne er mange, og det bliver spændende at følge udviklingen.

Sikkert er det, at onlinekurser bliver en af de undervisningsmetoder, vi i fremtiden kommer til at benytte os af. Sikkert er det også, at de ikke kommer til at erstatte mere traditionel kursusvirksomhed, men vil blive et supplement til disse og som sådan blive en del af den kontinuerlige kompetenceudvikling, som skal finde sted for at sikre, at alle sundhedsprofessionelle besidder den nyeste viden til gavn for vores patienter.

LITTERATUR

1. Subhi Y, Andresen K, Bojsen SR et al. Massive open online courses are relevant for postgraduate medical training. *Dan Med J* 2014;61(10):A4923.
2. Cook DA, Levinson AJ, Garside S et al. Internet-based learning in the health professions. *JAMA* 2008;300:1181-96.
3. Hoy MB. MOOCs 101: an introduction to massive open online courses. *Med Ref Serv Q* 2014;33:85-91.
4. Harder B. Are MOOCs the future of medical education? *BMJ* 2013;346:f2666.
5. Davies E. Will MOOCs transform medicine? *BMJ* 2013;346:f2877.

LEDER

Bente Malling

Ugeskr Læger
2015;177:V67011

KORRESPONDANCE:

Bente Malling,
HR Lægelig Videre-
uddannelse,
Aarhus Universitetshospital,
Nørrebrogade 1,
8000 Aarhus C.
E-mail: bente.malling@rm.dk

INTERESSEKONFLIKTER:

Forfatterens ICMJE-formular er tilgængelig sammen med lederen på Ugeskriftet.dk